

TAASTAVA ÕIGUSE RINGIMEETOD

Ring on taastava õiguse üks mitmekülgsemaid vahendeid, mida saab kasutada kogukonna arendamiseks.

Võrgustiku liikmed saavad kõik enda mõtteid ja tundeid ükshaaval esitada, kasutades "jutupulka" - kes hoiab seda enda käes, saab rääkida, teised liikmed kuulavad. Kokkuvõtvast osas ehk eesmärgi sõnastamisel kasutatakse eelnevalt liikmete poolt välja toodud ideid.

Läbi aktiivse vestluse sõnastatakse võrgustiku eesmärk, millega kõik liikmed on rahul ja millest saadakse ühtemoodi aru.

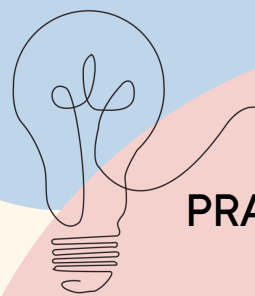
SOOVITUSED RINGI LÄBIVIIMISEKS

1. Varuge aega.
2. Asetage toolid ringikujuliselt.
3. Ringi läbiviija peaks olema inimene võrgustikust väljastpoolt.
4. Jutupulgaks võib olla pall, pliiats vms.
5. Küsimuste ettevalmistamine: sissejuhatavad ehk soojendusküsimused, teemakohased küsimused ja väljajuhatavad küsimused.

Sinu tagasiside on oluline:

Ringi näidisküsimused:

PRAKTILISED NÕUANDED

- Hoi suhteid ja suhtle regulaarselt.
- Loo ühine infovoog kanalis, mida kõik liikmed juba aktiivselt kasutavad.
- Leia kindel igakuine aeg kohtumiseks (nt iga kuu kolmas reede).
- Kui võrgustikus liikmed vahetuvad, siis jaga kogu kontseptsiooni uute liikmetega.
- Võrgustik peab toimima asutustevahelise koostöö raamistikus, mida esindavad asutustes tegutsevad inimesed.

Võrgustik on "vähemalt kaks organisatsiooni, kes töötavad koos ühise eesmärgi nimel vähemalt mõnda aega."

(Muijs, West & Ainscow, 2010)

Võrgustiku loomise ABC

Soovituslikud tegevused eduka koostöövõrgustiku loomiseks.

Materjal on loodud Tallinna Ülikooli noorsootöö korralduse praktika raames koostöös Eesti Noorsootöötajate Koguga.

SWOT-ANALÜÜS

SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) analüüs on võimas tööriist võrgustiku loomise ja töös hoidmise juures. Analüüs koosneb neljast osast:

1. **Tugevused.** Koondage kokku, millised on iga võrgustikus osaleva asutuse ja inimese tugevused (teadmised, oskused, väärtused, ressursid, kontaktid jne)
2. **Nõrkused.** Arutage avatult, millised kompetentsid ja ressursid võrgustikul puuduvad, millest teil võrgustikuna puudus on ning mis takistab võrgustikul edukas olemast.
3. **Võimalused.** Analüüsige, millist mõju võrgustiku tegevus võib pakkuda ja millised sidusrühmad sellest kasu saaksid ning millised välised tegureid võrgustiku tegevust toetada võiksid.
4. **Ohud.** Kaaluge sügavuti, kes ja mis võivad võrgustiku tegevust takistada või sellele halba mõju avaldada.

SWOT-analüüs eeldab järjepidevat jälgimist ja uuendamist, sest iga otsuse järel on vaja vaadata otsa nii iseenda võimekusele (tugevused ja nõrkused) kui ka hinnata väliseid tegureid (võimalused ja ohud).

MISSIOON

Missioon väljendab, milleks võrgustik on ellu kutsutud ja millisena nähakse oma rolli. Missioon võtab kokku võrgustiku olemuse tunnused. Looge konkreetne lause nii, et see oleks kõigi jaoks ühiselt mõistetav ja tähenduslik.

VISIOON

Visioon on kaugem nägemus sellest, kuhu tahate jõuda. Igas võrgustikus tuleb ette katsumusi, kuid kui olete koos seadnud arusaadava visiooni, siis saate sellest lähtudes edasi liikuda.

RISKIANALÜÜS

Riskianalüüsis nimetage risk, määratlege ohutase, looge riski lühikirjeldus, leppige kokku vastumeede (lahendus) ja määratlege ohu likvideerimise eest vastutaja. Eelnev tagab võrgustiku edasi toimimise ka keerulistes olukordades.

EESMÄRK

Igal võrgustikul on visiooni ja missiooniga vastavuses olevad **eesmärgid**, mille suunas liikuda. Kõige optimaalsem on kasutada SMART-eesmärki:

- 1) **Specific** ehk **konkreetne**.
- 2) **Measurable** ehk **mõõdetav**.
- 3) **Achievable** ehk **saavutatav**.
- 4) **Relevant** ehk **asjakohane**.
- 5) **Timely** ehk **ajaliselt ohjatud**.

TEGEVUSKAVA

Tegevuskava koostamine aitab eesmärke saavutada ja tõhusalt võrgustikuna areneda.

Tegevuskava looge tabelina, kuhu pange kirja:

- 1) tegevused;
- 2) tegevuste eest vastutajad;
- 3) tegevuste täitmise tähtaeg,

MOTIVATSIOON

Motivatsiooni hoidmiseks jälgige kolme vajaduse täitmist.

1. **Autonoomia:** igaüks saab olla enda käitumise teadlik algataja. Autonoomiat saab tõsta sisukate selgitustega, emotsioonide tunnustamise ja aktsepteerimisega ning valikuvõimaluste pakkumisega.
2. **Kompetentsus:** kõik tunnevad, et saavad võrgustikutööga hakkama. Kompetentsust saab tõsta aktiivse kaasamisega, kõikide liikmete arvamuste aktsepteerimisega, võrdsete arutelude loomisega, võimestava ja vahetu tagasisidega ning mitmekesiste oskuste ja teadmiste kasutamiseega.
3. **Seotus:** iga liige tunneb, et ta on teistega seotud. Seotust saab suurendada üksteiselt õppimisega, professionaalsel tasemel võrgustiku liikmetest hoolimise, kuulamise ja toetamisega, ühistevõrgustike läbi viimise ja igapäevase isikliku vastutuse määramisega.

Uuri lisaks: Deci & Ryan, **isemääramisteooria**